

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
NA ROK 2019

I. Wprowadzenie

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Osielsku na 2019 rok jest konsekwentną kontynuacją wielu działań profilaktyczno – terapeutycznych zainicjowanych w latach poprzednich. Zakłada komplementarność działań w zakresie edukacji, profilaktyki i terapii problemów uzależnień, przy wykorzystaniu wiedzy teoretycznej i praktycznej osób reprezentujących podmioty administracji samorządowej i organizacji pozarządowych, które w ramach swych zadań statutowych podejmują zagadnienia zakresu problemów uzależnień.

Celem głównym programu jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień, zmniejszanie rozmiarów już istniejących problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie oraz zwiększanie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z nimi.

Cele szczegółowe programu:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13' i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
6. Zwiększenie oddziaływań w celu motywowania do podjęcia leczenia odwykowego,
7. Podnoszenie kwalifikacji osób pracujących w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
8. Prowadzenie edukacji publicznej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2019 opracowany został zgodnie z treścią Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. (t.j. Dz. U. z 2016 poz. 487) oraz Narodowym Programem Zdrowia na lata 2016 – 2020. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stanowi część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Osielsko na lata 2018-2028. Program został opracowany w oparciu o diagnozę sytuacji w gminie Osielsko, przeprowadzonej w okresie wrzesień – listopad 2018 przez zespół w składzie:

Beata Cerak – pedagog szkolny w Szkole Podstawowej w Żołędowie, członek GKRPA,

Anna Zasada – nauczyciel w Szkole Podstawowej w Osielsku,

Kinga Słomińska – pedagog szkolny w Szkole Podstawowej w Niemczu,

Agnieszka Janicka – pedagog szkolny w Szkole Podstawowej w Maksymilianowie,

Justyna Ściesińska – przewodnicząca GKRPA,

Marzena Żychlińska – koordynator ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii, terapeuta uzależnień.

Program jest realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osielsku.

II. Diagnoza lokalna i opis sytuacji w zakresie problemów uzależnień w gminie Osielesko

Diagnoza ma na celu dostarczenie rzetelnych informacji przydatnych do zaplanowania i realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 rok. Diagnoza powstała w oparciu o materiały własne, dane z badań monitoringowych oraz informacje i dane liczbowe otrzymane od podmiotów współpracujących przy realizacji zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w tym: Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Osielesku, Szkół Podstawowych z terenu gminy Osielesko, osób zatrudnionych przy realizacji zadań programu w Rodzinnym Punkcie Konsultacyjnym w Osielesku, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osielesku, organizacji pozarządowych.

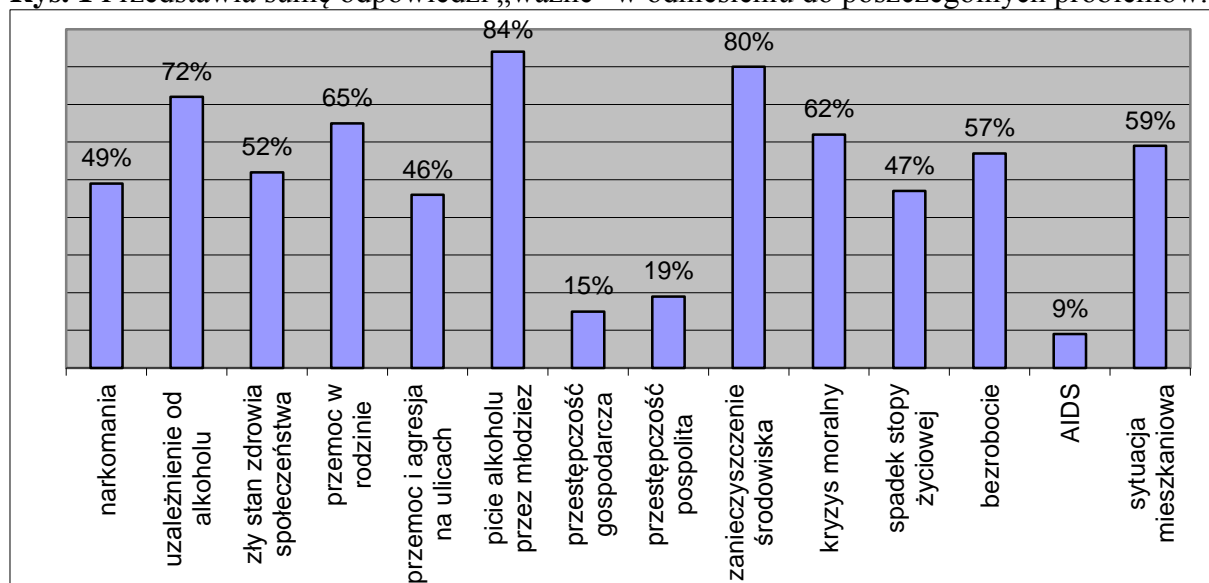
1. Mapa problemów uzależnień i innych problemów społecznych opracowana na podstawie wyników badań oraz informacji z instytucji zajmujących się pomocą osobom uzależnionym oraz ich rodzinom:

1) Problemy wskazane w badaniach mieszkańców Gminy Osielesko

W planowaniu i prowadzeniu działań mających na celu profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych bardzo ważne jest rozpoznanie skali problemu, struktury spożycia napojów alkoholowych oraz zaburzeń życia społecznego i rodzinnego nimi wywołanych. Jednocześnie zgromadzenie danych statystycznych w zakresie uzależnienia nie daje rzeczywistego wyobrażenia o dynamice zjawiska ze względu na „wrażliwość” danych. Dlatego działania w zakresie zapobiegania problemom alkoholowym i rozwiązywania ich powinny być przedmiotem szczególnej troski ze strony organów administracji rządowej i samorządowej.

Wzorem ubiegłego roku przeprowadzono badanie ankietowe wśród dorosłych mieszkańców gminy Osielesko pn. „Problemy substancji psychoaktywnych w ocenie mieszkańców gminy Osielesko”. W ankiecie wzięły udział 83 osoby, w tym 45 kobiet i 38 mężczyzn. Ankietowani byli w wieku od 18 do 80 lat. Ankietowani oceniali ważność problemów społecznych jak: przestępczość gospodarcza, przestępczość pospolita, narkomania, zanieczyszczenie środowiska, alkoholizm, kryzys moralny, zły stan zdrowia społeczeństwa, spadek stopy życiowej, sytuacja mieszkaniowa, przemoc w rodzinie, przemoc i agresja na ulicach, picie alkoholu przez młodzież, bezrobocie, AIDS, inne problemy występujące w gminie Osielesko. Do wyboru była następująca skala: ważne, mało ważne, nieważne, trudno powiedzieć.

Rys. 1 Przedstawia sumę odpowiedzi „ważne” w odniesieniu do poszczególnych problemów.

Ankietowani (83 osoby) w następujący sposób wyodrębniali problem społeczny jako ich zdaniem najważniejszy na terenie gminy Osielsko:

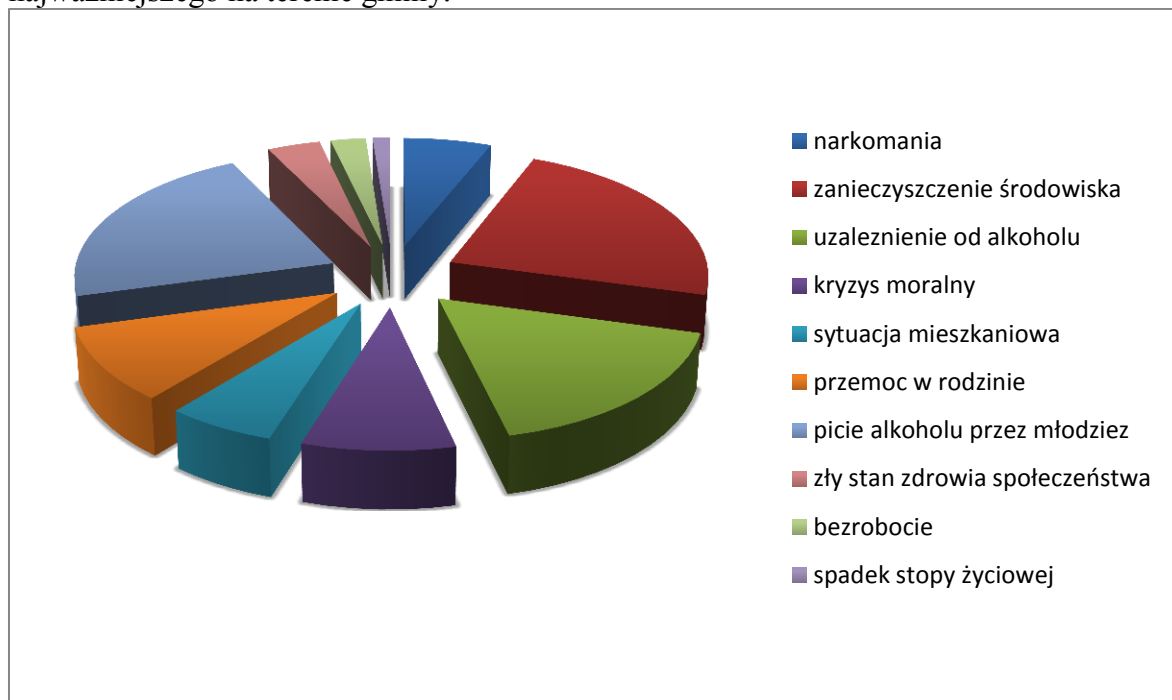
- najczęściej wskazano „zanieczyszczenie środowiska” - 19 razy, następnie „picie alkoholu przez młodzież” – 18 razy;

- „uzależnienie od alkoholu ” – 14 razy, „przemoc w rodzinie” 8 razy, „kryzys moralny” – 7 razy;

- „sytuacja mieszkaniowa” – 5 razy oraz „narkomania” – 5 razy.

- „zły stan zdrowia społeczeństwa” wskazano 3 razy, „bezrobocie” 2 razy, „spadek stopy życiowej” – 2 razy;

Rys. 2 Przedstawia porównanie odpowiedzi ankietowanych dotyczące wskazania problemu najważniejszego na terenie gminy.

Na podstawie wyników badania możemy zauważyć, że większość ankietowanych mieszkańców gminy Osielsko jako najważniejszy problem w roku 2018 wskazuje zanieczyszczenie środowiska a zaraz jako następny picie alkoholu przez młodzież i uzależnienie od alkoholu. Wskazanie tych czynników przez mieszkańców jest bardzo niepokojące. Nasuwa się wniosek zwiększenia edukacji na temat szkodliwości picia alkoholu szczególnie przez młodzież oraz zwiększenia edukacji publicznej mieszkańców gminy. Zdecydowana większość ankietowanych uważa również, że picie alkoholu wiąże się z dużym ryzykiem (zdrowotnym lub innym) bez względu na częstotliwość i ilość wypijanego alkoholu.

Badania pozwoliły również uzyskać informacje na temat częstotliwości i czasu spożywania alkoholu. Największa grupa ankietowanych (42,3%) przyznała, że piła go w ciągu ostatniego miesiąca, a 35,2%, że w ostatnim tygodniu.

Wśród młodzieży szkolnej z terenu gminy Osielsko przeprowadzono badanie na temat używania przez nich alkoholu i środków odurzających. Badanie to miało charakter anonimowy. Uczniom przedstawiono cel – poznanie stosunku młodych ludzi do środków uzależniających. Uczniowie odpowiadali dobrowolnie, w badaniu wzięło udział 215 osób – uczniowie klas VIII ze szkoły w Maksymilianowie i w Niemczu oraz uczniowie III klasy Gimnazjum w Żołędowie i w Osielsku.

Młodzież zapytano między innymi o to ile razy w życiu (jeśli w ogóle) zdarzyło im się pić alkohol (tab. 1). Wyniki podane w % osób ankietowanych.

Tabela 1. Częstotliwość picia alkoholu w życiu u ankietyowanych uczniów

	nigdy	kiedykolwiek w życiu	w ciągu ostatniego miesiąca
Alkohol	26 %	74 %	17 %

Można zauważyć, że w porównaniu z latami ubiegłymi młodzież częściej pije alkohol. Uczniowie twierdzą, że doświadczenia z alkoholem mają związek np.: z wypiciem lampki szampana na Sylwestra, urodzinach, weselu. **Najwięcej osób (39%) zaznaczyło, że piło alkohol u siebie w domu**, 34% zaznaczyło że u kogoś w domu, a 10% zaznaczyło ulicę, park. Inicjacja alkoholowa u badanych uczniów w większości przypada na 9-13 rok życia.

Uczniów zapytano również czy próbowali w swojej miejscowości kupić napój alkoholowy – 29 razy młodzież odpowiedziała twierdząco. W zakresie oceny zachowania nastolatka (13 – 16 lat), który od czasu do czasu pali papierosy, pije piwo, pije wino, pije wódkę na uwagę zasługuje fakt zwiększenia się przyzwolenia na picie alkoholu niskoprocentowego. Zatem zasadne jest zwiększenie edukacji na temat szkodliwości picia alkoholu szczególnie przez młodzież oraz zwiększenie liczby dokonywanych kontroli w punktach sprzedaży alkoholu.

Profilaktyka alkoholowa w gminie powinna się koncentrować na utrzymaniu właściwych postaw wobec alkoholu tych uczniów, którzy obecnie nie piją oraz na zmianie postaw wobec alkoholu niemałej części młodych ludzi, którzy mają za sobą inicjację alkoholową. Należy również zwrócić uwagę, iż pomimo sankcjonowanego zakazu sprzedaży alkoholu, duża część uczniów uważa go za towar łatwo dla nich dostępny.

Powyższe wyniki badań wyraźnie wskazują na konieczność kontynuacji działań profilaktycznych na rzecz dzieci i młodzieży, a także na podjęcie bardziej intensywnych działań edukacyjnych skierowanych do dorosłych, m. in. rodziców, nauczycieli, sprzedawców napojów alkoholowych.

2) informacje uzyskane z instytucji gminnych

- Dane dotyczące działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Osielsku

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na Komisję realizację konkretnych zadań. Jednym z nich jest podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.

Tabela 2. Praca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2015-2018

	2015r.	2016r.	2017r.	do 31.10.2018r.
Liczba osób zgłoszonych do GKRPA	33	47	45	45
Liczba wniosków skierowanych sądu	14	12	20	16
Liczba osób , z którymi prowadzono rozmowy interwencyjno-motywuujące	101 osób 140 konsultacji	111 osób 153 konsultacje	49 osób 101 konsultacji	86 osób 102 konsultacje

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GKRPA w Osielsku.

- Dane z Urzędu Gminy Osielsko dotyczące rynku napojów alkoholowych

Na terenie gminy Osielsko na dzień 30.11.2018r. zarejestrowane były 46 punkty sprzedaży napojów alkoholowych. Ich ilość pozostaje na zbliżonym poziomie od kilku lat. W Osielsku w 2018r. na jeden punkt sprzedaży alkoholu powyżej 18% przypadało 357 mieszkańców. Wskaźnik dostępności alkoholu powyżej 18% przypadającego na liczbę mieszkańców zmalał. Wynika to ze wzrostu liczby mieszkańców gminy Osielsko i spadku liczby punktów sprzedaży w stosunku do roku ubiegłego.

- Informacje ze szkół.

Pismo z dnia 5 listopada 2018r. dyrektora Szkoły Podstawowej w Maksymilianowie informuje że do tej pory nie było podejrzeń o stosowanie substancji psychoaktywnych przez uczniów szkoły, ani przypadków podejrzeń posiadania w/w substancji czy ich rozprowadzania. W czerwcu 2018r. zgłoszono jeden przypadek stosowania przez młodzież alkoholu podczas wycieczki szkolnej. Wśród uczniów zdarzają się przypadki agresji fizycznej i werbalnej.

Pismo z dnia 30 października 2018r. Dyrektora Szkoły Podstawowej w Niemczu informuje, że na terenie szkoły nie stwierdzono żadnych przypadków stosowania lub posiadania środków psychoaktywnych (także alkoholu) przez uczniów. Nie zauważono również przypadków „dilowania” na terenie szkoły. Do szkoły nie dotarły żadne informacje odnośnie zdarzeń związanych z problemem agresji i przemocy wobec uczniów.

Dyrektor Szkoły Podstawowej w Osielsku pismem z dnia 29 listopada 2018r. poinformował, iż na terenie szkoły wykryto osoby zajmujące się „dilerowaniem” e-papierosami i liquidami. O sprawie została poinformowana Policja, bowiem istnieje podejrzenie iż w liquidach dodawane są środki psychoaktywne. Pan Dyrektor zwrócił również uwagę iż mimo zgłoszenia sprawy na Policję i wykryciu kilku osób zajmujących się tym procederem, sprawa nie jest do końca rozwiązana. Nie odnotowano ani jednego przypadku spożywania alkoholu na terenie szkoły podczas zajęć i wycieczek szkolnych.

Pismem z dnia 2 listopada 2018r. Pani Dyrektor Szkoły Podstawowej w Żołędowie informuje, że do szkoły nie napływały oficjalne informacje o spożywaniu przez młodzież alkoholu, nie miały miejsca sytuacje, w których uczniowie spożywaliby alkohol na terenie szkoły. Młodzież gimnazjalna to szczególnie grupa młodzieży, która jest narażona na nacisk grupowy, dla której najważniejsi są rówieśnicy, a tym samym może podejmować ryzykowne i niebezpieczne działania – np. palenie papierosów, picie alkoholu, próby użycia środków odurzających. Problemy pojawiające się w szkole dotyczą również relacji między uczniami – agresja słowna, wulgaryzmy, mniej agresja fizyczna, pojedyncze wagary uczniów, zbyt duża ilość czasu spędzana przez młodzież przy komputerze – internet, gry komputerowe itp. Pojawiają się również sytuacje związane z cyberprzemocą np. obrażanie kolegi na forach internetowych i portalach społecznościowych, zamieszczanie zdjęć bez wiedzy i zgody osoby. W szkole jest kilkoro uczniów, których rodzina objęta jest nadzorem kuratora sądowego z powodów problemów rodzinnych np. przemoc w rodzinie, nadużywanie alkoholu, niewydolność wychowawcza.

2. Pomoc udzielana uzależnionym mieszkańcom gminy Osielsko oraz ich rodzinom

1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

GOPS udziela m. in. pomocy finansowej i materialnej rodzinom z problemem alkoholowym. Liczba rodzin korzystających z tej pomocy w 2018 roku nieznacznie wzrosła w stosunku do ubiegłego roku.

Tabela 3. Pomoc udzielana rodzinie z problemem alkoholowym przez GOPS

Rok	2016	2017	do 30.11.2018r.
Pomoc udzielana rodzinie z problemem alkoholowym	30	23	24

2) Rodzinny Punkt Konsultacyjny w Osielsku

Celem działalności Punktu Konsultacyjnego jest zdiagnozowanie problemów mieszkańców Gminy Osielsko w zakresie uzależnień, współuzależnienia, przemocy w rodzinie oraz zaplanowania pomocy i udzielenie wsparcia dla osób i rodzin korzystających z jego usług. Pomoc ma charakter oddziaływań psychologicznych, prawnych, edukacyjnych, terapeutycznych i socjalnych.

Tabela 4. Liczba klientów RPK w Osielsku w latach 2015-2018

	2015r.	2016r.	2017r.	do 31.10.2018r.
Osoby dorosłe korzystające z konsultacji psychologicznej	63 osoby 102 porady	77 osób 104 porady	59 osób 198 porad	62 osoby 142 porady
Dzieci korzystające z konsultacji psychologicznej	105 dzieci 198 porad	210 dzieci 302 porady	152 dzieci 342 porady	122 dzieci 210 porad
Osoby dorosłe korzystające z konsultacji prawnych	98	89	101	77
Osoby współuzależnione uczestniczące w grupie terapeutycznej (1 raz w tygodniu)	10*	12*	11*	9*
Osoby uzależnione uczestniczące w grupie AA	14*	12*	15*	14*

*średnia liczba osób na spotkaniu grupowym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych osób zatrudnionych w RPK w Osielsku.

Na podstawie powyższych danych można stwierdzić iż liczba osób korzystających z różnych form pomocy w RPK w Osielsku od kilku lat jest na zbliżonym poziomie. Świadczy o tym bogata oferta punktu, dostępność świadczeń oraz wzrost świadomości mieszkańców gminy w przypadku znalezienia się przez nich w sytuacji kryzysowej.

3. Zespół Interdyscyplinarny w Osielsku

Poniższa tabela przedstawia liczbę Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego w Osielsku w poszczególnych sołectwach w okresie od 01.01.2013 do 30.11.2018r.

Tabela 5. Liczba kart założonych na terenie Gminy Osielsko w latach 2013-2018

Liczba niebieskich Kart w poszczególnych sołectwach w okresie od 2013 do XI 2018 r.						
	2013	2014	2015	2016	2017	Do 30.XI 2018
Osielsko	6	13	14	9	4	10
Niemcz	2	5	7	8	2	9
Żołędowo	2	6	7	8	2	3
Maksymilianowo	5	7	6	13	4	2

Niwy – Wilcze	2	3	2	3	-	5
Jaruzyn	-	-	2	3	-	1
Bożenkowo	1	4	2	3	-	2
Razem	18	38	40	47	12	32

Z tabeli wynika, że liczba Niebieskich Kart w roku 2018 wyraźnie się zwiększyła. W około 50% rodzin w których sporządzono Niebieską Kartę, występuje jednocześnie problem uzależnienia od alkoholu.

Przypadki przemocy występują najczęściej w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są tylko członkowie rodziny. Jednakże prowadzone dotychczas działania informacyjne – ogólnopolskie i lokalne spowodowały zmiany świadomości społecznej i większą gotowość wśród ofiar przemocy do jej przerwania, ujawniania i zgłaszania tego faktu odpowiednim organom. Także przedstawiciele służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy ofiarom przemocy posiadają coraz większą wiedzę i profesjonalizm w tym zakresie.

III. Zasoby umożliwiające działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych

1. Świetlice opiekuńczo – wychowawcze

Świetlice działają w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przede wszystkim we współpracy ze szkołami, Ośrodkiem Kultury i ZHP.

Działalność polega przede wszystkim na:

- zapewnieniu opieki dzieciom wychowujących się w rodzinach dysfunkcyjnych;
- udzielaniu wsparcia i pomocy psychologiczno – pedagogicznej;
- diagnozowaniu sytuacji dziecka i rodziny;
- wyposażaniu młodych ludzi w umiejętności radzenia sobie z trudnymi życiowymi problemami i sytuacjami;
- pokazywaniu, jak można atrakcyjnie, twórczo i bezpiecznie spędzić czas wolny;
- wsparciu rodziców w procesie wychowania i radzenia sobie z trudnymi życiowymi sytuacjami;
- zapewnieniu pomocy w nauce.

2. Placówki oświatowe

Współpraca w ramach Gminnego Programu polega przede wszystkim na wspieraniu szkolnych i pozaszkolnych programów profilaktycznych, stosownie do potrzeb i problemów w każdej placówce. Ponadto szkoły udostępniają pomieszczenia na działalność świetlic opiekuńczo - wychowawczych. Prowadzona przez placówki oświatowe i opiekuńcze edukacja prozdrowotna i profilaktyczna uwidacznia się m.in. poprzez uczestnictwo dzieci i młodzieży w corocznym przeglądzie zespołów teatralnych, profilaktycznych konkursach szkolnych i pozaszkolnych czy zawodach sportowych.

3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osielsku

GOPS w Osielsku jest autorem i głównym realizatorem gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

4. Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Osielsku

Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych tworzy i współrealizuje uchwalany corocznie Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii.

5. Rodzinny Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych (oraz każdej osoby będącej w kryzysie)

Punkt informacyjno – konsultacyjny (Osielsko, ul. Centralna 6a, pokój 101) zajmuje się przede wszystkim poradnictwem, a w szczególności:

- motywowaniem osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia niezbędnego leczenia specjalistycznego,
- motywowaniem osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia,
- udzielaniem wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym poprzez:
 - indywidualne rozmowy podtrzymujące rozpoczęte terapie / leczenie
 - prowadzenie grupy wsparcia dla osób po zakończonym leczeniu w placówce odwykowej
- rozpoznawaniem zjawiska przemocy domowej, udzielaniem stosownego wsparcia rodzinie oraz informowanie o możliwościach uzyskania stosownej pomocy i w celu powstrzymania przemocy,
- inicjowaniem interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej,
- gromadzeniem aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które powinny być włączone w systemowa pomoc dla rodziny,
- udzielaniem wsparcia prawnego osobom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej, m.in. będącej konsekwencją decyzji podjętych w uzależnieniu bądź we współuzależnieniu.

6. Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Osielsku

W celu zapobiegania przemocy domowej, która jest przyczyną dysfunkcji rodziny oraz prowadzi do wielu tragedii życiowych powołany został Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Osielsku. Głównym zadaniem Zespołu jest integrowanie i koordynowanie wszelkich służb, jednostek organizacyjnych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W zakres zadań Zespołu wchodzi:

- opracowywanie i realizacja programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- prowadzenie działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

7. Grupa Wsparcia Anonimowych Alkoholików

Grupa Wsparcia AA, to samopomocowa grupa terapeutyczna spotykająca się na mityngach w czwartki w Punkcie informacyjno – konsultacyjnym w godzinach od 19.00 do 21.00. Anonimowi Alkoholicy są wspólnotą mężczyzn i kobiet, którzy dzielą się nawzajem swoim doświadczeniem, siłą i nadzieją, aby rozwiązać swój problem i pomagać innym w wyzdrowieniu. Jedynym warunkiem uczestnictwa we wspólnocie jest chęć zaprzestania picia.

8. Gminny Ośrodek Kultury w Osielsku, Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji oraz organizacje pozarządowe

Ośrodek Kultury wspiera działania profilaktyczne poprzez współorganizację wielu przedsięwzięć.

Organizacje pozarządowe, które statutowo prowadzą m.in. działalność edukacyjno-profilaktyczną, sportową oraz zapobiegającą uzależnieniom, współrealizują zadania z Programu w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariatu. Zadania realizowane w ten sposób to m.in. letnie i zimowe otwarte imprezy profilaktyczne w szczególności dla dzieci i młodzieży, obozy dla dzieci.

GOSIR wspiera systematycznie działania profilaktyczne dla dzieci i młodzieży w ramach organizacji czasu wolnego.

IV. Cele Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
Celem głównym programu jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień, zmniejszanie rozmiarów już istniejących problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie oraz zwiększanie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z nimi.

Cele szczegółowe programu:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13' i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
6. Zwiększenie oddziaływań w celu motywowania do podjęcia leczenia odwykowego,
7. Podnoszenie kwalifikacji osób pracujących w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
8. Prowadzenie edukacji publicznej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy.

V. Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zadanie 1.

Działalność Rodzinnego Punktu Konsultacyjnego w Osielsku

- a) ponoszenie kosztów zatrudnienia specjalistów (w tym: psychologów, terapeutów, prawnika),
- b) sprawowanie nadzoru, koordynacja działań i opieka merytoryczna nad prawidłową realizacją zadań Gminnego programu,
- c) koszty utrzymania pomieszczenia (w tym: opłacanie rachunków za rozmowy telefoniczne prowadzone, energia cieplna, energia elektryczna, zużycie wody, koszt utrzymania czystości i inne)
- d) wykonywanie niezbędnych prac remontowych, adaptacyjnych i modernizacyjnych w RPK oraz wyposażanie w niezbędny sprzęt.

Zadanie 2.

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu.

1. Udzielanie pomocy osobom uzależnionym oraz zagrożonym uzależnieniem od alkoholu w następujących formach:
 - a) konsultacje ze specjalistami,
 - b) zajęcia edukacyjne, w tym warsztaty i treningi,
 - c) pomoc i wsparcie psychologiczne,
 - d) zajęcia będące alternatywą wobec używania alkoholu, wspomagające proces zdrowienia

e) wspieranie osób uzależnionych, po ukończonych programach terapii podstawowej i pogłębionej (w tym wyjazdowe warsztaty podnoszące umiejętności psychologiczne, warsztaty terapeutyczne).

2. Organizowanie, współorganizowanie konferencji, seminariów oraz innych form podnoszących poziom kwalifikacji z zakresu profilaktyki uzależnień (w tym zorganizowanie konferencji na terenie gminy Osielsko – w odniesieniu do problemów związanych z problemami uzależnień oraz przemocy domowej).

Zadanie 3.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1. Działania na rzecz rodzin z problemem przemocy:

a) udzielanie pomocy poprzez: poradnictwo, wsparcie psychologiczne, edukację, psychoedukację, psychoterapię, konsultacje specjalistyczne, mediacje rodzinne, socjoterapię,

b) udzielanie pomocy rodzinom, w których występuje problem dysfunkcji wychowawczych związanych z problemem przemocy w rodzinie poprzez: zajęcia edukacyjne, warsztaty umiejętności życia w rodzinie, uczestnictwo w Szkole dla Rodziców, poradnictwo oraz wykłady,

c) prowadzenie edukacji publicznej zwiększającej świadomość rodziców i opiekunów w wychowaniu dzieci i młodzieży a także korygującej postawy rodzicielskie,

d) prowadzenie edukacji zwiększającej wiedzę i umiejętności specjalistów oraz rodziców z zakresu przemocy w rodzinie, przemocy rówieśniczej, w tym cyberprzemocy,

2. Udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy w związku z używaniem alkoholu w szczególności poprzez:

a) konsultacje ze specjalistami

b) zajęcia edukacyjne

c) warsztaty umiejętności życiowych

d) treningi zachowań

e) poradnictwo

f) psychoterapię

g) socjoterapię

h) Prowadzenie grupy wsparcia dla osób współuzależnionych

3. Finansowanie różnych form pomocy dla dzieci oraz rodzin, w których występują problemy w związku z używaniem alkoholu oraz przemocą w rodzinie, poprzez organizację wolnego czasu i wypoczynku (w tym organizacja kolonii letnich i ferii zimowych dla dzieci).

Zadanie 4.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

1. Realizowanie, finansowanie, dofinansowywanie realizacji programów z zakresu profilaktyki uzależnień, w tym:

a) programów informacyjno-edukacyjnych,

b) programów środowiskowych,

c) programów rówieśniczych,

d) programów socjoterapeutycznych oraz innych programów zawierających elementy terapii

e) programów adresowanych do tzw. „grup ryzyka”, m. in.: realizacja programów interwencyjnych na rzecz dzieci, młodzieży i rodzin z problemem alkoholowym,

f) programów alternatywnych z uwzględnieniem pozalekcyjnych zajęć sportowych,

- g) programów nowoczesnej profilaktyki zintegrowanej z zastosowaniem skutecznych strategii profilaktycznych oraz rozwiązań nowatorskich,
 - h) programów edukacyjnych dla rodziców i wychowawców (w tym wyjazdowe warsztaty dla rodziców),
 - i) prowadzenie świetlic opiekuńczo-wychowawczych i środowiskowych, zajęć pozalekcyjnych połączonych z realizacją programu profilaktycznego,
 - j) programów realizowanych w czasie wolnym od nauki, w tym podczas ferii oraz wakacji, uatrakcyjnianie form spędzania wolnego czasu połączonego z realizacją programu profilaktycznego (w tym: półkolonie organizowane przez GOK, obozy, kolonie).
2. Prowadzenie edukacji publicznej, także we współpracy z mediami publicznymi.
 3. Promocja zdrowego, bezpiecznego stylu życia, zdrowia psychicznego poprzez organizowanie, finansowanie, dofinansowywanie różnego rodzaju imprez oraz wydarzeń społeczno –kulturalnych adresowanych do mieszkańców gminy Osielsko.
 4. Prowadzenie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców oraz bezpieczeństwa ruchu drogowego.
 5. Organizowanie, współorganizowanie szkoleń, konferencji, seminariów i innych podnoszących poziom kwalifikacji realizatorów działań z zakresu profilaktyki zintegrowanej oraz problematyki uzależnień.
 6. Prowadzenie badań, monitorowanie problemów społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz przemocą w rodzinie.
 7. Opracowywanie, wykonywanie materiałów służących realizacji działań z zakresu problematyki uzależnień.
 8. Zakup materiałów, wydawnictw, prasy do realizacji działań z zakresu problematyki uzależnień.
 9. Organizacja wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci zagrożonych dysfunkcją. Zatrudnienie do realizacji podczas wypoczynku dzieci, nauczycieli prowadzących program profilaktyczny oraz wychowawców kolonijnych.
 10. Dożywanie dzieci uczestniczących w zajęciach profilaktycznych prowadzonych w ramach świetlic środowiskowych i opiekuńczo-wychowawczych.
 11. Inne działania z zakresu profilaktyki.

Zadanie 5.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.

1. Udzielanie pomocy merytorycznej, organizacyjnej instytucjom, osobom fizycznym, organizacjom pozarządowym, w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy.
2. Prowadzenie grupy konsultacyjno – superwizyjnej dla pracowników socjalnych, terapeutów, pedagogów, policjantów, realizatorów programu, osób zajmujących się pomocą rodzinom.
3. Współdziałanie z instytucjami i organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom, w zakresie realizacji:
 - a) programów terapeutycznych dla osób uzależnionych i ich rodzin,
 - b) programów szkoleniowych dla osób pracujących z osobami zagrożonymi oraz uzależnionymi od alkoholu (w tym dla koordynatora ds. rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii),
 - c) organizowania imprez promujących zdrowy styl życia.
4. Współpraca z ruchami samopomocowymi.

Zadanie 6.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych polegająca na podejmowaniu czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, ponoszenie kosztów administracyjnych z tym związanych (koszty badania w przedmiocie uzależnienia na zasadach określonych w art. 24 i 25 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi) oraz kosztów innych działań Gminnej Komisji (w tym kosztów podróży). Kontrole przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych i sporządzanie wniosków dla potrzeb organu wydającego zezwolenia, celem przepływu informacji.

1. Organizacja szkolenia dla sprzedawców napojów alkoholowych.
2. Organizacja szkolenie dla członków GKRPA

Zadanie 7.

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

VI. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Wynagrodzenie w wysokości 160 zł za każde posiedzenie przysługuje członkom Komisji za uczestnictwo i pracę w posiedzeniach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Wynagrodzenie w wysokości 220zł za każde posiedzenie przysługuje przewodniczącemu Komisji za uczestnictwo i pracę w posiedzeniach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Potwierdzeniem uczestnictwa w posiedzeniu Komisji jest podpisana lista obecności, która jest jednocześnie podstawą do dokonania wypłaty wynagrodzenia.

VII. Harmonogram realizacji zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

L.P.	Zadanie	Realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji
1	Działalność Rodzinnego Punktu Konsultacyjnego w Osielsku	Osoby zatrudnione w RPK w Osielsku m.in. psycholog, prawnik, terapeuta, członkowie GKRPA w Osielsku	- liczba osób korzystających, - liczba dyżurów (sprawozdania, umowy, rachunki, faktury)	Cały rok 2019
2	Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu	Osoby zatrudnione w RPK w Osielsku m.in. psycholog, prawnik, GKRPA, specjaliści z zewnątrz	- liczba osób korzystających, - liczba dyżurów (sprawozdania, umowy, rachunki, faktury), - liczba udzielonych specjalistycznych porad/konsultacji, - liczba spotkań grupowych	Cały rok 2019
3	Udzielanie rodzinom, w których występują	Szkoły, organizacje pozarządowe, Zespół	liczba zrealizowanych programów,	Cały rok 2019

	problemy związane z użytkowaniem alkoholu a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.	Interdyscyplinarny, GOK, GOSIR, GOPS, specjaliści z zewnątrz, RPK	- liczba przeprowadzonych konsultacji, - liczba osób, które wzięły udział w programach, - liczba osób korzystających z konsultacji, - liczba realizatorów programów, - liczba podmiotów współpracujących,	
4	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.	Szkoły, organizacje pozarządowe, Zespół Interdyscyplinarny, GOK, GOSIR, GOPS, specjaliści z zewnątrz, RPK,	- liczba zrealizowanych programów, - liczba osób/rodzin objętych programami, - liczba realizatorów programów, - liczba udzielonych porad, konsultacji, szkoleń, - liczba realizatorów szkoleń, - liczba dzieci uczestniczących w zajęciach i korzystających z wypoczynku zimowego i letniego	Cały rok 2019
5	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień	Pracownicy RPK, szkoły	- liczba realizatorów działań profilaktycznych, którzy podwyższyli swoje kwalifikacje, - liczba programów zawierających nowe metody i formy oddziaływań	Cały rok 2019
6	Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alko-	GKRPA, GOPS	- ilość przeprowadzonych kontroli, - liczba wydanych postanowień, liczba posiedzeń GKRPA	Cały rok 2019

	holowych			
7	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego	GKRPA	- Ilość złożonych wniosków do sądu, - - liczba przeprowadzonych kontroli,	Cały rok 2019

Preliminarz wydatków.

Wydatkowanie środków na zadania Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych zgodnie z uchwałą budżetową na rok 2019.

Planowane wydatki: 250 000,00 zł

W tym:

- składki na ubezpieczenie społeczne: 5 500,00 zł
- składki na fundusz pracy: 200,00 zł
- wynagrodzenia bezosobowe: 67 300,00 zł
- zakup materiałów i wyposażenia: 29 300,00 zł
- zakup środków żywności: 3 000,00 zł
- zakup usług pozostałych: 113 500,00 zł
- opłata z tytułu usług telekomunikacyjnych: 2 000,00 zł
- szkolenie pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej 3000,00 zł
- zakup energii: 5 500,00 zł
- dotacja celowa pomoc udzielana między jednostkami: 700,00 zł

oraz dotacje udzielane przez urząd Gminy Osielsko:

dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego udzielone w trybie art. 221 ustawy o finansach publicznych , na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego: 20 000,00 zł

VIII. Monitoring i ewaluacja

System monitoringu.

Narzędziem do monitoringu będzie sporządzony harmonogram oraz wskaźniki. Realizację zadań będzie monitorował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osielsku, który raz na pół roku, tj. na dzień 30 czerwca i 31 grudnia będzie sporządzał informację pisemną w formie sprawozdania i przekazywał wójtowi gminy w terminie do 30 dni od w/w dat. Wójt Gminy i Rada Gminy podejmują decyzje o wdrożeniu działań korygujących jeżeli pojawi się taka potrzeba.

System ewaluacji.

Zadaniem ewaluacji jest zbadanie czy cele programu zostały osiągnięte. Miarą realizacji celów są wskaźniki. Wskaźniki podano do każdego zadania ujętego w harmonogramie. Według tych wskaźników Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osielsku wraz z GKRPA ocenią raz na pół roku, tj. na dzień 30 czerwca i 31 grudnia, oraz sporządzą informację pisemną w formie protokołu i przedstawią wójtowi gminy wraz z wnioskami dotyczącymi zapisów w programie na następne lata w terminie do 30 dni od w/w dat.

Postanowienia końcowe

- 1.** Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych inicjuje działania w zakresie przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży zgodnie z art. 4¹ ust. ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- 2.** Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stanowi część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Osielsko na lata 2018-2028.